

vöön nyrpein mielin, vaan toivo elä hyttää että jos sattuisi olemaan ensi vuonna parempi onni kuin tänä vuonna on ollut.

Meillä on ollut täällä vuoren rinneellä jo vesi jäässä kolmena viime yönä. Siellä muualla mailmassa taidetaan käydä vielä uimassa ja otta- massa aurinkokylpyjä. Vaan mitä meistä jotka olemme lähellä "timperilinjaa", puut ovat 2 jalkaa pitkiä ja 3 jalkaa paksuja. Niin ovat sieviä kuin olisi niitetty latvat poikki. Juoskaahan Toverittaren tilausten jällessä aika kyytiä, että saataisi taas numerot hiukan kohoamaan. Milloinkahan se minun toiveeni toteutuu että saisimme lehtemme tijaalamäärän edes 10,000. Sen ei pitäisi olla mahdotonta ja tuossa se vain rimpui- lee 7 ja 8 tuhannen välillä. Pois velttous ja ripeään toimintaan! Toverittaren tilaajamäärä joulukuksi 10,000:een.

Toveruudella,

Muori H—i.

MONESSEN, PA.

Pennsylvanian alueen syysjuhlat vietettiin Glassportissa, Pa., tk. 6 ja 7 päivinä. Lauantaina, 6 p., esitti- vät glassportilaiset kappaleen "Etu- vartiotaijelu", joka on neljänäytök- sinen. Tov. Richard Pesola Detroitista puhui mys lyhyesti ja sattuvasti Suomen luokkasodasta. Iltama on- nistui hyvin, ja kappalekin esitettiin tavallisen hyvin. — Sunnuntaina 7 päivänä, oli kenttäjuhla. Ohjelmaa oli runsaasti ja hyvää, m. m. oli meidän Monessenin sotitokunta "Sä- vel" soittamassa siellä. Kenttäjuhla olisi onnistunut oikein hyvin ohjel- man puolesta, paitsi yleisöä oli saa- punut vähän, siihen katsoen kuin oli- si pitänyt olla. Vaikka oli Pennsylvanian koko alueen juhlat niin ei sil- tikään ollut muutamista paikoista niin paljon osanottoa kuin olisi ollut suotava.

.. Syysillat ovat täällä muutte- levaiset. Viime viikolla oli täällä kauhean kuumat ilmat ja nyt ne ovat muuttuneet kylmiksi. Juuri täl- laiset ilmat ovat kauheita myllymie- hille. Muutamia miehiä on viime ai- koina "postannut", kuin on ollut niin raskaat ilmat työssä. Ei aino- astaan myllymiehet saa kärsiä tästä vaan myös ne jotka ovat kotonakin. On ollut tämän tuostakin sairastumia- tapauksia ja kun ilmat ovat väliin kylmät, väliin kuumat, niin kumma- ko tuo on.

"Avioliitto-toimisto", näytellään o- naston talolla tk. 20 päivänä. Kaik- ki saapukaa sitä katsomaan, joilla on tilaisuus, sillä se kuuluu olevan oikein hauska. Näytelmäseura ru- peaakin taas toimimaan ripeästi kun- han tulee kylmemmät ilmat. En tiedä josko johtajaa otetaan oikein vakituista, kun ei ole mitään var- muutta, josko alkaa lakko. Sitten ei voi taas taata josko olisi tarvis johtajakaan ottaa, kuin ei kannattai- si suuria kappaleitakaan näyttää. Mutta jos ei lakko tule ja kun aika taas tasanuu, niin ehkä ne ottavat vakituksen johtajan. Ne kappaleet, jotka ovat näytelty täällä nyt hiljak- koin ovat menneet oikein hyvin vaik- kapa yksi ja toinen on niitä johta- nut. Monessenissa on kyllin hyvät voimat joten kyllä voisi pärjätä joh- tajattakin.

Hauskaa syksyä. Toveruudella,
TYINE.

NEWBERRY, MICH.

Syysjuhlat ovat olleet ja menneet, 7 p. syyskuuta. Samana iltana oli näyttökappale "Iäin pahat teot". Kappaleen juoni oli hyvä ja olisi ol- lut toivottavaa, että haali olisi ollut seininä myöten täysi. Olikin noin sata kunta.

Huomioon otettava seikka. New-

berryn naiset hommaavat ompelu- seuran avajaisjuhlat lokakuun 5 päi- väksi. Ohjelmassa on näyttökappale "Naisorja" neljässä näytöksessä ja pianon soittoa tulee väliajoilla soit- tamaan nuori taitelija Signe Malen. Tulkaapa joukolla arvostelemaan ylä- luokan naisorjaa ja sen jälkeen ver- ratkaa pohjakerrosten naisten suuren lapsiparven ja alituisten puutteiden ja huolien rasittamana. Ottakaa kaik- ki nyt huomioon että se on naisten ilta, ja kappale esitetään vain yhden kerran.

Kuten kaikki tiedämme, on osas- tosamme useita miehiä jotka koe- tavat lamauttaa toimintaamme liial- lisella diktaatturimaisuudellaan ja he ovatkin onnistuneet ennen kuoletta- maan naisten hommat aivan alkuun- sa. Samoin tekivät nyt kun lähetim- me ompeluseuran säännöt hyväksyt- täviksi, niin katsoivat parhaaksi hyl- jätä ne ja käskivät laatia uudet. Mut- ta me taas pidimme kokouksen ja päätimme koittaa toista tietä, nimitt- äin siten, että lähetimme johtokun- nalle evästyksen, että emme laadi sääntöjä enään, vaan toimimme osas- ton sääntöjen mukaisesti. Ensi ko- kouksessa nähdään, olemmeko tasa- arvoisia toimimaan. En tiedä onko miehillä todellinen tarkoitus sortaa meitä naisia siksi vain, että niin on aina ollut, ja että ovat saaneet sel- laisen kasvatuksen, että nainen vai- jetkoon sgarakunnassa. Toivon kui- tenkin että asia on päinvastoin, ni- mittäin siten, että miehet lietsoo mei- hin taisteluintoa, koettaen täten in- nostaa meitä luokkataisteluun sorta- veltä meitä tarvitaan, meistä riippuu puolet.

Ainoa pimeys mailmassa on tietä- mättömyys. Eräs naikkonen, joka puhuu paljon mutta sattuilee sitä vä- hemmän, sanoi: Ei me sellaisia sosia- listilehtiä koskaan lue, kun vain kä- teen tulee, ne heti poltetaan. Siitä huolimatta aina tulee osastoon uusia jäseniä ja työväen lehtien vakituista lukijoita. Toverittaren tilaajamäärä kasvaa. Ja jotka kerran uskaltavat vain ensimmäisen askeleen ottan, niin toivorikkaampina he katselevat tule- vaisuuteen.

Pois pimeyden peikot työläisten ko- deista. Pimeys itsestään poistuu val- lon tieltä.

Naiset, muistakaapas käyttää osuus- kaupan tuotteita, nyt on käynyt jo monasti Frank Aalosen puhe toteen kun hän sanoi O. k.-juhlatilaisuudes- sa puhuessaan, "että yksityisiltä saa halvemmalla, sanovat akat". Naiset eivät varmaan ota sitä asiakseen aja- tella, että osuuskauppa on perustettu tänä kesänä, että sillä on kaikki ai- van nyt ostettua tavaraa kuin sitä- vastoin yksityiset ovat jo runnaneet kymmeniä vuosia, niin että takavuo- sina ovat saaneet puoletkin halvem- malla mitä he nyt, kun myyvät niitä, saavat voittoa. Ja olette kai unohta- neet, että harvassa tapauksessa saat- te yksityiseltä täyden mitan, mutta osuuskaupasta saatte rahanne edestä tavaraa täyden mitan ja täyden pau- nan. Mutta ennen kaikkea on hävyt- töntä nähdä kun sellaisetkin henkilöt joilla osakkeitaakin, aivan kuin var- kain luikkivat yksityisiin kauppoihin. Mutta mailmassa on paljon ruoskan nuolijoita. On aivan arvoitus, miksi sellaiset kurjat maleksijat täyttävät mailmaa. Te kuljette huutaen että ei osuuskaupassa ole sitä tai tätä. Tehkää kaikki ostoksenne omassa kau- passanne ja pian saatte nähdä, että siellä on monipuolinen varasto, sekä saatte halvemmalla kun jaksatte vart- toa että se nyt pääsee siunattuun al- kuun. Yksi asia vielä, te mieluum- min ostatte yksityiseltä kun se antaa velaksi, mutta teidän on joka tapauk- ssa kuitenkin se maksettava. Hait- taako se jos kohta suoraan ostatte

rahallanne osuuskaupasta? Rahalla o- staen ei teille tule niitä turmiollisia velkoja. Suomalaiset farmarit, tuo- kaa kaikki tuotteenne osuuskaupaan ilman ujostelematta. Muutamat on- kin jo oivaltaneet sen, että tekevät osuuskaupassa ostoksensa. Niinkin pikkumaista valttia käyttävät jotkut emännät, että: ei saa kunnollista lei- pää osuuskaupan jauhoista, vaikka jokainen tietää, että ne ovat parhaita mitä Newberryssä on missään kau- passa. Siis kannattakaa omaa liiket- tään.

Mrs. ja Mr. Kusti Koivu muuttivat tänne Marquettesta, Mich. He ovat olleet siellä noin puolitoista vuotta. Tervetuloa takaisin. Me tarvitsem- me kykeneviä ja innokkaita puolue- taistelijoita.

Munising'ilaiset kävivät täällä ja antoivat vierailunäyttännön "Pappi pulassa".

Mr. Matt Hakalalta kuoli vaimo neljäs päivä syyskuuta huvittavaan keuhkotautiin. Vainajalta jäi viisi lasta, joista vanhin on yhdeksän vuo- tias. Suuri osku työssäisille, joka yksin joutuu uurastamaan kaksin ker- roin enemmän, niin että voimat mur- tuu raadannassa liian aikuisin.

Tilatkaa Toveritar allekirjoittaneel- ta, joille se ei vielä tule.

Tervehdyksellä—Lydia Warvick.

GLASSPORT, PA.

Terve, Toverittaren lukijakunta! Piirränpä taas muutaman rivin tä- mänkin kylän asioista. Hiljaa eteen- päin toiminnassamme vain mennään kuten ennenkin. Uusia jäseniä yhti- osastoomme Matti Viitala ja Anna Tuomi muuttokortilla. Tervetu- loa, toverit, yhteistyötämme edistä- mään! Ja innostusta uudella paik- kakunnalla! Useita innokkaita osas- tomme jäseniä on täytyntä matkusta- ta pois paikkakunnaltamme työolo- jen suhteen sillä kirvesverstaas, jossa useat heistä työskentelivät, pantiin seisomaan. Ja nykyaikana ei mei- dän työläisten kannata kovinkaan kauan olla joutilaina, kun kaikki elintarpeet ovat niin kalliita ja yhä näyttävät kallistuvan.

Jospa mainitsen siitä t. k. 13 p. pidetystä iltamasta, jossa piti olla se suuri kilpailu ukkojen ja poikien välillä siitä suuresta korista. Olihan sinne saapunut aikamoinen joukko poikamiehiä — puolikymmentä kaik- kiaan! Nähkääs, kylämme pojat o- vat niin innokkaita osaston jäseniä, että kokosivat sinä iltana koplan ja menivät toiseen kaupunkiin, kun pi- ti olla tuo kilpailu ja kun heidänkin olisi siihen pitänyt joku sentti kul- luttaa. Näin auliita poikamiehiä meillä on. Kuka olisi uskonut, että he tuollaisen tepposen tekisivät. Siis oli selvä, että ukot sen korin voitti- vat. Alaspäin se lasi poikamies- temme maine sensijaan että se olisi kohonnut, kuten sen pitäisi tehdä, sillä korkealla se ei ole ollutkaan vii- me aikoina. Eläköön siis ukot! I- kekää toistekin poikia moukarilla poikia päähän, että heräisivät ja in- nostupisivat, eivätkä nukkuisi, kuten ovat koko vuoden tehneet. Kun kaikki toiset ovat innostuneet toi- mintaan, eivätkä he ole heränneet, ve- televät yhä vain niitä kesäunia. Nyt saisitte kulkea ukkojen ohi aina hat- tu silmillä. Saa nähdä kun ne suu- ret myyjäiset joutuvat, että joko poi- kien päästä on kohmelo siksi selvin- nyt, vai onko se ijäksi päiviksi sinne jäänyt.

Niin, kuten jo mainitsin niistä myy- jäisistä, ne tulevat olemaan ensi kuun 11 p. Niistä pitäisi tulla kerrankin oikein suuremmoiset, sillä niitä on hommailtu ainakin kaksi vuotta. Nai- set ovat olleet hyvin ahkeria. On se hauskaa, kun me naisetkin voim- me joskus näyttää, että pystymme sitä mekin muuhun kuin syömään.

Säästäkäähän nyt tekin poikamiehet lanteja noita myyjäisiä varten, että eivät ne menisi niin nolosti kuin se ennen mainittu kilpailu, jolloin ukot herkuttelivat tyttöjen kanssa.

Näytelmäseura harjoittelee ahke- rasti "Pohjolaista", joka esitetään niin pian kuin ehditään. Voimistelu- seuraakin on koetettu saada pystyyn, mutta johtajasta on puute, kun en- tinen on matkustanut pois. Koetta- kaahan nyt urheilijat "treenailla" talven ajalla jolloin ei ole kuumakaan häittana.

Hauskaa syksyä kaikille, toivoo:
Ines.

FORT BRAGG, CAL.

Niinpä on kuin oltaisiin nukuksis- sa täällä Fort Braggiassa hiljaisuudes- ta päättään, mutta ei sinne päinkään. Ompeluseuralla oli iltama v. k. 30 p., joka onnistui hyvin siihen nähden mitä oli yleisöä, sillä osa tavallisista iltamavieraista oli Eurekan juhilla, joka myöskin onnistui hyvin katsoen siihen minkä verran siellä oli osan- ottajia. Pieni joukko oli nuorisoliiton jäseniäkin iltamissa, ollenkaan puhumatta nuorten vanhemmista. Lasten vanhemmilla näyttää olevan tapana ensin mennä siirpimään por- varien lokaviemäriin tuotteita tunnik- si ennen omalle tuvalle tuloa. Eikä olisi paljon puhtaampaa tulla heti suoraan tuvalle ja sitten toiste naut- tia sitä porvarien saastaa? Ja nämä vanhemmat vievät vielä lapsetkin mukanaan noihin näyttäntöihin, vieläpä nuorisoliiton jäsenetkin, joten he ei- vät ehdi ajoissa tehtäviinsä edes o- miin iltamiinsa. Tällainen menette- ly olisi korjattava.

Kirjallisuuskomitealla on iltama t. k. 28 p:n iltana. Siellä on paljon ohjelmaa sekä myydään bananeja ja suuria kukkavihkoja. Kokouksessa moitittiin, että kukkavihkot, joita iltamissa on myyty, ovat olleet liian pie- niä viime aikoina. Muistakaa siis nai- set, että laitate suuria kukkavihko- ja ja että jokainen tuote yhden tai muuten joudutte maksamaan 25 sent- tiä sakkoo ovelta. Miehet pääsevät vapaasti sisään. Kaikki iltamiin!

Näytelmäseura valmistele kahta kappaleita, jotka näytellään lokak. 4 ja 5 päivän iltoina. Molemmat o- vat suuria kappaleita. Toveri tupa täyteen katsojia silloin!

Suurta tulossa! No, mitä? Osas- ton akat ovat alkaneet hommaa- maan jotakin Fort Braggiassa aivan ennen kuulumatonta. No, mitähän sitten oikein tapahtuukaan? Ei muu- ta kuin, että akat panevat toimeen kaksi-iltaset juhlat ensi kuun 18 ja 19 p. Siellä akat itse näyttellevät kap- paleen, itse esittävät ilveilynsä ja ku- vaelmansa, lausuvat runonsa, puhu- vat puheensa, laulavat laulunsa, ker- tovat kertomuksensa sanalla sanoen, ne ovat oikeat akka-juhlat, suuret ja sisällöriikkaat. Sieltä ei tule puut- tumaan hengen eikä ruumiin ravin- toa. Siis painakaa mieleenne pysy- västati päivämäärä.

Eurekan tautiin taaskin sairastui toverittemme. Eino Gummerus lähti perheineen Eurekaan. He olivat osastomme ahkeria toimitsijoita, jo- ten heidän tilalleen jäi aukko toimin- nassa, mutta ehkäpä heidän toiminta- nsaa aatteemme hyväksi on tarpeen- seen sielläkin jonne he menivät. Ol- koon siis onneksi muuttonne köyhä- listön taistelurintamalla.

Saunan ja talon osti Olga Mäki Rinteelta. Hän aikoo alkaa lämmit- tämään saunaa yleisön käytettäväksi ja lupaa ystävällisen kohtelun sauna- vieraille. Onnea!

Mrs. ja Mr. Rinne lähtivät mat- kalle tk. 17 p. Ensin kuuluvat me- nevän Portlandiin, Ore. Onnea mat- kalle! — S. K.